

Kasutada hüvesid, mida saavad digitaliseerimisest kodanikud, ettevõtjad ja valitsused.

Suurendada digitaalset ühenduvust.

Avalike digiteenuste uus tase: teenused terviklikuks ja proaktiivseks.

Digiriigi alustaristu uus tase, sh digiriigi turvaline pilveminek.

Viimane miil.

„Eesti 2035“ raames on digivaldkonnas Eestil järgnevad väljakutsed:

- Vananeva ja kahaneva rahvastiku tõttu peab suurenema riigivalitsemise tõhusus. Ka järjest väiksema ametkonnaga peab pakkuma üha kvaliteetsemaid avalikke teenuseid. Need peavad olema kättesaadavad sõltumata inimese elukohast.
- Pidev tehnoloogia areng (sh tehisintellekti kasutamine, aga ka pilvelahenduste levik) annab riigile uusi võimalusi tõhustada seniseid teenuseid ja teha nutikamaid otsuseid.
- Teenused ei näi ega toimi inimese jaoks tema elu- või ärisündmusest (nt lapse saamine, abiellumine, ettevõtte asutamine) lähtuvalt ühe sujuva teenusena, vaid on nii riigi-, KOVide kui ka erateenuste vaates killustunud. Teave avalike teenuste kohta ja teenuste pakkumine toimub erinevates kanalites ning kasutaja vaatest ühtne lähenemine puudub. Tihti on raske mõista, kust leida mingi teenuse kohta infot või kuidas teenust üldse kasutada saab.
- Avalike teenuste osutamine toimub üldjuhul kasutaja initsiatiivil ning samu andmeid küsitakse jätkuvalt ja asjatult mitu korda, kuigi riigil on tihti kõik vajalikud andmed teenuse, nt mõne toetuse proaktiivseks pakkumiseks olemas. See tekitab halduskoormust, eriti ettevõtjatele. Viimane väljakutse võimendub veelgi, kui ettevõtja või inimene tegutseb EL siseturul üle riigipiiride.
- Kasutajad (kodanikud, ettevõtjad, Eesti puhul ka e-residendid) ootavad, et teenused oleksid neile vajalikul hetkel kättesaadavad ja üle maailma. Pilvetaristust on saanud de facto standardlahendus, mis kindlustab teenuste töökindluse, kvaliteedi ja turvalisuse – aga Eestis on selle kasutuselevõtt avalikus sektoris seni väga madal.
- Küberohud on maailmas kasvamas ning Eesti haavatavus oma digiriigi ja -teenuste ulatuse tõttu on keskmisest kõrgem – seega peame pidevalt suutma kohaneda uute ohtudega, sh uute tehnoloogiate rakendamisel ja seda kohe kasutuselevõtu algfaasist.

Ükski neist väljakutsetest pole lühiajaline - nad vajavad struktuurseid muutusi.

Murekohtade ületamiseks ning uuele arengutasemele jõudmiseks peame sügavuti muutma nii teenuste ja digiriigi alustaristu toimemehhanisme kui tehnoloogiat

Eesmärgiks on **digiruumi ligipääsetavus ja kasutajamugavus.**

Selleks on tarvis pidevalt kasutusele võtta uuenduslikke tehnoloogiaid. E-teenuste taristu säilimise ja elektrooniliste vahendite turvalisuse ning arendamise tagamiseks panustatakse nii baastaristu arendamisse.

Samal ajal avab pidev tehnoloogia areng (sh tehisintellekti kasutamine) riigile uusi võimalusi tõhustada seniseid teenuseid ja teha nutikamaid otsuseid. Väga oluliseks tegevuseks on väga suure läbilaskevõimega juurdepääsuvõrgu ning 5G arendamise toetamine.

Eesti on digiriiki edukalt ehitanud viimased 20 aastat, kuid tehnoloogilise ja kasutajate vajaduste pideva kiire arengu tõttu see töö ei lõpe kunagi. Järgmistesse põlvkondadesse investeerimata muutuvad senised lahendused kiiresti aegunuks. Lisaks digimajanduse ja -ühiskonna arengule toetatakse seeläbi väga otseselt kogu majanduse ja üldise heaolu kasvu.

Eeltoodust tulenevalt oleme seadnud taaskäivituskava raames digiriigi alal kaks sisulist eesmärki:

- **viia digiteenused uuele arengutasemele: terviklikuks ja etteaimavaks;**
- **viia digiriigi alustaristu uuele arengutasemele (digiriik pilve).**

Need eesmärgid on üleriikliku mõõtme ning mõjuga, sest puudutavad või hõlmavad kõiki valitsemisalasid ja valitsustasandeid.

Eesmärkide rakendumisel jõuab digiriik uuele arengutasemele, mitte üksikutes poliitika- või teenusevaldkondades vaid läbivalt kogu riigi ulatuses.

SF21+ raames planeeritavad võtmetegevused jagunevad kolmeks:

- IKT-arenduste ja lahenduste toetamine (Digiriik)
- Kiire internet

RRF raames planeeritavad võtmetegevused hõlmavad:

- Avalike digiteenuste uus tase: teenused terviklikuks ja proaktiivseks
- Digiriigi alustaristu uus tase, sh digiriigi turvaline pilveminek
- „Viimane miil“

RRF tegevussuunad on kõik otseselt uute algatuste käivitamised. Mõnda neist on varem piloteeritud ja katsetatud, kuid nüüd oleks oluline need välja arendada ja skaleerida kogu riigi ulatuses. Juhul kui reformid ja investeeringud hõlmavad püsikululaadseid tegevusi (nt starditiimi loomine), siis on oluline, et RRF-ist saaks terviklikult tehtud just käivitus- ja skaleerimisfaasis tegevused.

Eesti digiühiskonna tulevikusuunad ja -plaanid leiavad oma koha hetkel loomisel olevad Digiühiskonna arengukavas 2030.

Arengukava hõlmab mitmeid olulisi, meid kõiki otseselt puudutavaid teemavaldkondi:

- **Proaktiivsete avalike teenuste arendamine.** Eestis on esimesed proaktiivsed teenused välja arendatud, kuid plaanis on nende kasutuselevõtt läbivalts kogu riigis. Sel juhul kodaniku ja riigi suhe muutub – riiki pole vaja enam taotluste esitamiseks ja paberimajanduse ajamiseks, vaid riik saab olla rohkem abiks nõuga ning vajadusel inimest suunata.
- **Kübermaailma turvalisus ja turvariskide tõttu e-teenustest hoidumine.** Aina enam kübermaailmas tegutsemine toob endaga kaasa ka muutuvad riskid. Kuidas oleme Eestis avalikus sektoris nendeks valmis? Millised on inimeste ootused riigi reageerimisvõimekusele?
- **Kiire interneti kättesaadavus kõikjal Eestis.** Internet on Eestis kättesaadav küll igas raamatukogus ja kohvikus, kuid millised on meie vajadused lähiaastatel kiirele internetile? Kui kiiret interneti vajame ja kas kaabel peab olema veetud iga majapidamise ning ettevõtte? Aina suurenev kaugtöö osakaal suurendab inimeste ootusi kiire ja taskukohase interneti kättesaadavusele.
- **Digirohustamine.** Milliseid tegevusi ja projekte peaks riik juhtima, et vähendada digilahenduste ja -tehnoloogiate poolt avaldavat keskkonnamõju?

- Kas Eesti inimesed ja avalik sektor on valmis avalikeks proaktiivseteks teenusteks? Milliseid võimalusi näete proaktiivsetel teenustel?
- Kas ja millistel kaalutlustel olete avalikest digiteenustest loobunud?
- Milline on tulevikus kiire interneti vajadus Eestis?
- Millised tehnoloogiad ja lahendused on suurimad n-ö digireostajad?

Eesti
tuleviku heaks

Euroopa Liit
Euroopa struktuuri-
ja investeerimisfondid

rahastatud
EL NextGenerationEU
poolt

